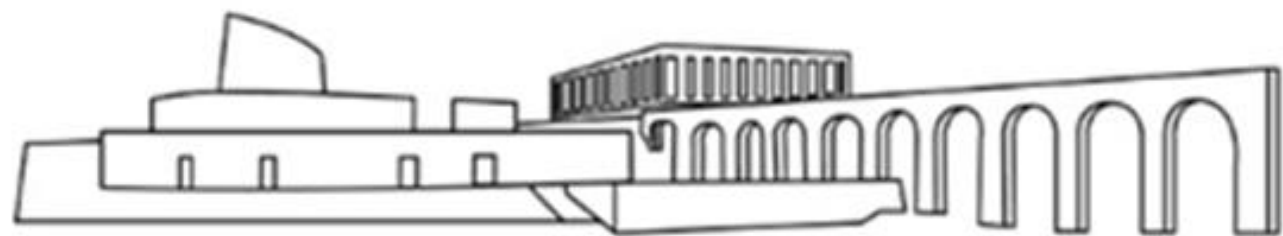

"זיכרון בסלון" עם בית לוחמי הגטאות
סיפורה של חווקה פולמן-רבן: דמותה של קשרית

בית לוחמי הגטאות

ע"ש יצחק קצנלסון למורשת השואה והמרד (ע"ר)

מימיו הראשונים ביקש בית לוחמי הגטאות למסור את סיפור השואה
תוך התמקדות בגבורה על גווניה הרבים, באפשרות לבחור, גם במצבים
קשים, בניצחון רוח האדם ובבניית החיים מחדש במדינת ישראל.
בבית לוחמי הגטאות המוקד הוא האדם, אז, בימי השואה, וכיום.

הערב בחרנו להתמקד בסיפורן של
הקשריות היהודיות בימי השואה,
באמצעות סיפור חייה של חווקה
פולמן-רבן ז"ל – חניכה, קשרית,
ממייסדות קיבוץ לוחמי הגטאות

והמוזיאון ומחנכת

הקשריות טמה שניידרמן (למעלה), פרומקה פלוטניצקה
(מימין) וחווקה פולמן-רבן.

טי"ט יסדה הצילחון למורווח הנווגה והמרד נט"ר

פתיחה: משמעות זיכרון השואה עבור המשתתפים/ות

הכירו את הקשריות: פעילות רקע על פעילות הקשריות

היהודיות שפעלו במחתרת בגטאות

תכנית הערב

חווקה פולמן-רבן: סיפורה של קשרית ממייסדות בית

לוחמי הגטאות. נצפה בסרט עדות בשני חלקים.

לקראת סיום: קריאה משותפת בדברים שנשאה חווקה

בבית לוחמי הגטאות בעצרת הזיכרון למורשת השואה

והמרד

משך הפעילות - כשעה עד שעה וחצי.

חלק ראשון – פתיחה

משמעויות זיכרון השואה בשבילי

חלק זה נועד ליצור אווירה של פתיחות ושיתוף. נברר יחדיו מה אומרת לנו המילה "השואה".
ניתן לשתף במחשבות, בדעות, בתחושות. ניתן לשתף במשהו ששמעתם בבית, בספר שקראתם, בסרט שצפיתם בו – כל דבר...

**בשקף הבא תמצאו מושגים שונים
הקשורים לנושאים שואה וזיכרון.
קחו לעצמכם כמה רגעים. התבוננו בהם.**

**לאחר מכן אתם מוזמנים להתייחס לאחד המושגים
באופן פתוח: לשאול, לברר, לומר, לשתף.
לחלופין, ניתן לבחור מושג ולהסביר איזה רגש הוא
מעורר בכם. לדוגמה: כעס, פחד, אמפטיה, כאב,
גאווה, שנאה, תקווה, אמונה. לאחר מכן נשתף...**

אנטישמיות

דור שני

נאציזם

גזענות

יום השואה

רצח עם

ילדים בשואה

מרד גטו ורשה

דור שלישי

הפתרון הסופי

התנגדות יהודית

המחנות

האם הייתם מוסיפים
מושג נוסף שלדעתכם
חשוב להזכיר?

נקרא ביחד את שירו של

יהודה עמיחי:

"שהר הזיכרון יזכור במקומי"

נְשֵׁהּר הַזְכָּרוֹן יִזְכֹּר בְּמִקוֹמִי,

זֶה תִּפְקִידוֹ. נְשֵׁהּגֵן לְיִזְכֹּר יִזְכֹּר,

נְשֵׁהּרְחוֹב עַל שֵׁם יִזְכֹּר,

נְשֵׁהּבְנֵי הַיְדוּעַ יִזְכֹּר,

נְשֵׁבִית הַתְּפִלָּה עַל שֵׁם אֱלֹהִים יִזְכֹּר,

נְשֵׁסֶפֶר הַתּוֹרָה הַמְתַּגְלָגֵל יִזְכֹּר,

נְשֵׁהַיִּזְכֹּר יִזְכֹּר. נְשֵׁהַדְּגָלִים יִזְכֹּרוּ,

הַתְּכָרִיכִים הַצְּבָעוֹנִיִּים שֶׁל הַהִיסְטוֹרְיָה,

אֲנִשֶׁר הַגּוֹפִים נְשֵׁעֲטָפוּ הֶפְכוּ אֲבָק.

נְשֵׁהַאֲבָק יִזְכֹּר.

נְשֵׁהַאֲנִשָּׁה תִּזְכֹּר בְּנִשְׁעַר. נְשֵׁהַנְּשִׁלְיָה תִּזְכֹּר.

נְשֵׁחַיִת הַשָּׂדֶה וְעוֹף הַשָּׁמַיִם יִאֲכְלוּ וַיִּזְכְּרוּ,

נְשֵׁכֶלֶם יִזְכְּרוּ. כִּדִּי נְשֵׁאוֹכֵל לְנוֹחַ.

מתוך: "מאחורי כל זה מסתתר אושר גדול"

מה אתם חושבים על השיר?

האם הוא עדיין רלוונטי לימינו?

בית לוחמי הגטאות
ציון יסחה היולחנו למורווח הוונגה והמרד לוי

קשרית במחתרת הגטו נעה מעיר לעיר ומגטו לגטו בזהות שאולה.
היא נשאה מסמכים, כסף, אקדחים ורימוני יד. פעמים רבות יצאה
למשימה לבדה. הפעולות תוכננו מראש, אך לא פעם הכתיב ביצוען
סטייה מן התכנית, שתבעה תושייה, יכולת התמצאות בשטח ומעל
לכול – תעצומות נפש.

אף בשעות של מתיחות עד כלות הכוחות, חייבות היו הקשריות
להעמיד פנים שוחקות ועליזות.

סיפרה צביה לובטקין, מראשי "הארגון היהודי הלוחם": "פעמים
רבות מצאו עצמן עומדות על סף המוות ממש בטרם הצליחו לבצע
את המוטל עליהן. אחת אחת נפלו בידי הגרמנים, ורבות מהן
נרצחו".

מתוך מאמר של ההיסטוריונית
ד"ר שרון גבע

נצפה כעת בסרט קצר המלווה את

חווקה בתחנות חשובות בחייה: נערה

צעירה מהעיר ורשה, בירת פולין;

קשרית במחתרת, שנתפסה ונשלחה

למחנה אושוויץ; שותפה פעילה

לגרעין המייסד של קיבוץ לוחמי

הגטאות ואשת חינוך אקטיביסטית.

בית לוחמי הגטאות

ד"ר יסרה הצולחון למורשת הנושגה והמרד הו"ר

את הצפייה בסרט נחלק לשני חלקים:

חלקו הראשון של הסרט מתמקד בפועלה של חווקה במהלך השואה, מימיה כקשרית בגטו ורשה עד לסיום המלחמה. תוך כדי צפייה בחלק זה, אני רוצה לבקש מכם להתייחס לשאלה הבאה:

מהם הערכים המרכזיים שהנחו את דרכה של חווקה במהלך השואה?

הסרט – חווקה פולמן רבן - עדות

בית לוחמי הגטאות

ע"ש יצחק קצנלסון למורשת השואה והמרד (ע"ר)

לפני צפייה בחלק הראשון של הסרט נשאלתם:

מהם הערכים המרכזיים שהנחו את דרכה של חווקה במהלך השואה?

מי היה רוצה להתייחס?

נצפה כעת בחלקו השני של הסרט. **הסרט – חוקה פולמן רבן - עדות**

חלק זה מתמקד בפועלה של חווקה עם תום המלחמה, כאשר יחד עם חבריה לתנועת הנוער "דרור"

סייעה לפליטים יהודים לעלות לארץ ישראל. הסרט עוסק גם בהגעתה לארץ, בחלקה בהקמת קיבוץ

לוחמי הגטאות ובפועלה כאשת חינוך דעתנית, שחינכה והשפיעה על דורות של בני נוער.

תוך כדי צפייה בחלק זה, אני רוצה לבקש מכם להתייחס לשאלה הבאה:

אילו ערכים ליוו את חווקה בהמשך חייה?

לפני הצפייה בחלקו השני של הסרט נשאלתם:

מהם הערכים המרכזיים שהנחו את חווקה בהמשך חייה?

מי היה רוצה להתייחס...

לו יכולתם להעניק לחברה הישראלית את אחד מהערכים שהנחו
את דרכה של חווקה במהלך חייה, במה הייתם בוחרים?

"אני פונה לנוער, לאלה שיבנו את עתיד הארץ הזו ויעצבו את החברה כאן. כאשר נסתיימה מלחמת העולם השנייה, לאלה מאתנו ששרדו היה החופש קשה ומכאיב. אבדן הכול: משפחה, חברים, מיליוני יהודים – הורגש בעצמה אכזרית.

ולחזור לחיים, להתחיל הכול מחדש, נראה כבלתי אפשרי כמעט. עזרה לנו האמונה והתקווה שהעולם החדש יהיה אחר, שבארץ שלנו, בישראל, החברה תהיה צודקת, מוסרית, טהורה, ובה יישמר צלם אדם בכל התנאים ובכל המצבים. וחלמנו על שלום, סוף סוף שלום. היו געגועים לזה והיה חלום. בשם הלוחמים מאז אני קוראת לנוער שלנו: שמרו על החלום, טפחו אותו, היאבקו עבורו".

את הערב נסיים בסבב קצר.
נשתף בתחושה, במחשבה...

בית לוחמי הגטאות
ד"ר יסכה הטלחון למורשת הוונגה והמרד לנ"ר

תודה על השתתפותכם.

